

NOTITIE

Onderwerp	Jaarverslag Pensioenfonds Witteveen+Bos 2019
Projectcode	ZZA6500-9
Datum	7 mei 2020
Referentie	ZZA6500-2/polh/20-152
Auteur(s)	Verantwoordingsorgaan Pensioenfonds Witteveen+Bos
Bijlage(n)	-
Aan	Bestuur Pensioenfonds Witteveen+Bos
Kopie	Archief

Wat is het Verantwoordingsorgaan?

De Pensioenwet (artikel 33) vraagt de pensioenuitvoerder om zijn organisatie zodanig in te richten dat goed bestuur is gewaarborgd, onder andere door verantwoording af te leggen aan de aanspraak- en pensioengerechtigden en aan de werkgever. Hiertoe dient een Verantwoordingsorgaan (VO) te worden ingesteld (artikel 115) waarin deze belanghebbenden zijn vertegenwoordigd. Het VO heeft per 1 juli 2014 de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, het door het bestuur uitgevoerde beleid en over beleidskeuzes voor de toekomst. Het VO heeft daarnaast een adviesrecht over bijvoorbeeld het beleid inzake beloningen, het communicatie- en voorlichtingsbeleid, het wijzigen van de uitvoeringsovereenkomst of de hoogte van de premiecomponenten.

Wie maken deel uit van het Verantwoordingsorgaan?

Het VO bestaat uit drie personen die respectievelijk de actieve deelnemers, de gepensioneerden en de werkgever vertegenwoordigen. De vertegenwoordigers van de actieve deelnemers en van de gepensioneerden worden (her)benoemd door de Algemene Vergadering van Deelnemers (AVD), de vertegenwoordiger van de werkgever wordt aangewezen door de directie van Witteveen+Bos.

Op 1 januari 2019 bestond het VO uit de heren L.F.C. Steens (namens de actieve deelnemers), T. in 't Hof (namens de gepensioneerden) en S.C. van der Biezen (namens de werkgever). Tijdens de AVD van 25 juni 2019 zijn door het VO de volgende mededelingen gedaan:

- de heer T. in 't Hof heeft laten weten dat hij nog voor maximaal één jaar, dus tot de AVD van 2020, beschikbaar is als vertegenwoordiger van de gepensioneerden;
- de heer L.F.C. Steens heeft laten weten dat hij zich zou kandideren als opvolger van de heer J.N. de Koning, werknemersvertegenwoordiger in het bestuur van het Pensioenfonds en opvolger van terugtredend bestuursvoorzitter de heer H.E. Nieboer. Op 10 september 2019 is de heer L.F.C. Steens vervolgens benoemd als bestuurslid, waarmee een vacature is ontstaan binnen het VO.

In het reglement van het VO staat dat, indien er een (tussentijdse) vacature ontstaat, hierin niet wordt voorzien en dat gedurende het bestaan van een vacature het Verantwoordingsorgaan zijn volledige bevoegdheden behoudt. Vooruitlopend op de AVD 2020 heeft het VO, na een oproep aan alle medewerkers van Witteveen+Bos in Nederland eind september 2019, op 4 november 2019 een aspirant-lid namens de

werknemers geselecteerd in de persoon van de heer M.L. Aalberts en hem uitgenodigd om alvast deel te nemen aan overleggen van het VO.

Het VO houdt haar deskundigheidsniveau op orde door het volgen van opleidingen of door het deelnemen aan symposia. Het VO krijgt hiervoor voldoende ondersteuning van het Pensioenfonds.

In januari 2019 heeft Willis Towers Watson een zelfevaluatie begeleid van het VO. De zelfevaluatie is uitgevoerd op basis van individuele gesprekken met alle VO-leden. Alle bevindingen uit de gesprekken, aangevuld met aanbevelingen zijn tijdens een plenaire terugkoppeling aan het VO (en het bestuur) op 5 maart 2019 besproken. De belangrijkste aanbevelingen voor het VO zijn:

- formuleer beleid voor continuïteit, werk met aspirant-leden, benut het VO als talentpool en kweekvijver, let op diversiteit, zeker ook met oog op eventuele doorstroming naar bestuur, neem permanente educatie op in jaarplanning;
- spreek met bestuur heldere taakverdeling af, zoek samen met bestuur evenwicht in reactief en proactief, houd de rollen zuiver 'ondanks' goede sfeer (constructief, open en plezierig);
- help bestuur om communicatie verder aan te scherpen en effectiever te maken.

Waarop baseert het VO haar bevindingen?

Het VO baseert haar bevindingen op overleg met het bestuur (3 juni 2019, 17 september 2019), op gezamenlijke overleggen met het bestuur, de actuaris en de accountant in het kader van de uitgevoerde ALM studie (14 mei 2019, 19 juni 2019, 10 september 2019), op overleg met de visitatiecommissie (29 oktober 2019), op informele overleggen en correspondentie en op diverse stukken die het VO heeft ontvangen en die beschikbaar zijn gesteld in het digitale archief van het VO.

Waar heeft het VO in 2019 over geadviseerd?

Het VO heeft in 2019 het Pensioenfonds op aanvraag geadviseerd over:

- het beloningsbeleid van het Pensioenfonds, maart 2019;
- de benoeming van een nieuw lid van de visitatiecommissie;
- de premiemethodiek zoals die gehanteerd wordt bij de bepaling van de opbouw, oktober 2019;
- het kortingsbeleid van de Pensioenfonds, november 2019;
- de vernieuwde uitvoeringsovereenkomst (dit is de overeenkomst tussen de werkgever en het Pensioenfonds aangaande uitvoering van de pensioenovereenkomst tussen werkgever en werknemer), november 2019.

Het VO is daarnaast geïnformeerd en geraadpleegd over:

- wijzigingen aan het pensioenreglement (waarin de rechtsverhouding tussen de pensioenuitvoerder en de deelnemer is vastgelegd), april 2019;
- de onderzoeksvragen, het plan van aanpak en de belangrijkste input voor het ALM-traject, april 2019;
- actualisatie van het reglement van het VO, mei 2019;
- de jaarlijkse haalbaarheidstoets (die inzicht geeft in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden), juni 2019.

Welke onderwerpen zijn in 2019 van belang geweest voor het VO?

Continuïteit van het bestuur, sleutelfunctionarissen

In 2019 zijn er relatief veel mutaties in het bestuur geweest, in een periode waarin het fonds met enkele belangrijke onderwerpen en uitdagingen te maken heeft. Er zijn drie van de zes bestuursleden teruggetreden: de voorzitter, een ervaren bestuurslid die tevens lid was van de beleggings- en adviescommissie en een bestuurslid met een financieel profiel. Eén van deze vacatures is inmiddels weer vervuld door een ervaren oud-lid van het VO. Daarnaast is een minder ervaren persoon, die zich nog in de materie moet verdiepen, aangesteld als aspirant-lid van het bestuur.

Het VO merkt op dat het aantrekken van externe deskundigheid in 2019 in de persoon van de heer P. Canisius, voormalig lid van de visitatiecommissie, in belangrijke mate bijdraagt aan professionaliteit en effectiviteit van het bestuur. De deskundigheidseisen waar een Pensioenfondsbestuur aan moet voldoen, zijn

en blijven hoog. IORP2 is per 13 januari 2019 wettelijk van kracht geworden en stelt nieuwe eisen aan de governance van pensioenfondsbestuur. Het enige onderdeel waarop uitstel is verleend is de definitieve benoeming en toetsing van de drie sleutelfunctiehouders (1 september 2020).

Het VO beveelt het bestuur aan zich nader te beraden op een model waarbij (bijvoorbeeld) de sleutelfunctionarissen extern worden aangezocht en waarbij het bestuur zich door hen laat adviseren. Het is van groot belang dat het bestuur (ook) voldoende tijd kan besteden aan onderwerpen van strategisch belang voor de toekomst van het fonds, bijvoorbeeld in de context van het Pensioenakkoord.

De pensioenregeling bij Witteveen+Bos, communicatie

De pensioenregeling bij Witteveen+Bos (Collective Defined Contribution) kenmerkt zich door een vaste kostendekkende premie waarbij het opbouwpercentage jaarlijks wordt vastgesteld op basis van onder andere de rekenrente. De momenteel lage rekenrente maakt pensioenopbouw veel duurder, of anders gezegd: bij een vaste premie is de opbouw van pensioen daardoor erg laag. Het VO constateert dat daarnaast ook de hoge premiedekkingsgraad en de hoge franchise in het nadeel van de actieven zijn.

Het VO heeft het bestuur positief geadviseerd over een voorstel om de pensioenopbouw te verbeteren, zie hieronder. Het VO deelt daarnaast de zorg van de VC over de (gebrekkige) kennis bij deelnemers over te verwachten pensioenen en herhaalt daarom de aanbeveling richting het bestuur om te blijven investeren in het pensioenbewustzijn van met name de jonge deelnemers. Het bestuur heeft het VO laten weten dat in 2019 contact is gezocht met Catapult (Nijverdal) om het fonds te begeleiden in het aanbrengen van een rode draad in de communicatieboodschap. Het verdient aanbeveling om hierin samen op te trekken met de werkgever.

Pensioenopbouw en premiemethodiek

Het bestuur heeft het VO eind 2019 een voorstel voorgelegd om de premiemethodiek te wijzigen van 'zuiver kostendekkende premie' in een methodiek waarbij de premiedekkingsgraad gelijk is aan de dekkingsgraad, maar nooit lager dan 100 % + MVEV en nooit hoger dan 100 % + VEV, dit in het licht van evenwichtige belangenafweging tussen jongeren en ouderen. Dit voorstel verhoogt het opbouwpercentage omdat de solvabiliteitsopslag vervalt. Anders gezegd: een groter deel van de premie komt ten goede aan pensioenopbouw. Het VO heeft hier mee ingestemd.

Het bestuur heeft het VO daarnaast geïnformeerd dat zij samen met de werkgever en de OR onderzoekt wat het effect van een lagere franchise op pensioenopbouw en -premie zou zijn. De hoogte van de franchise raakt aan de evenwichtigheid voor de verschillende salarisklassen. Dit onderwerp heeft daarom de belangstelling van het VO.

De uitvoeringsovereenkomst

De uitvoeringsovereenkomst, waarin staat hoe het fonds uitvoering geeft aan de pensioenregeling van Witteveen+Bos, gold voor de periode 1 januari 2015 tot 1 januari 2020 en diende eind 2019 dus te worden vernieuwd. Ondertussen, in juni 2019, sloten de vakbonden, werkgevers en politiek uiteindelijk een nieuw pensioenakkoord. De uitwerking daarvan kan gedurende de komende jaren van belang zijn voor de uitvoeringsovereenkomst, echter het was eind 2019 niet mogelijk en gezien de beperkte tijd ook niet wenselijk om daar al op te anticiperen.

Het VO stond daarom positief tegenover het voornemen van het bestuur en de werkgever om weliswaar een nieuwe uitvoeringsovereenkomst af te sluiten voor 5 jaar op basis van de huidige overeenkomst, maar met als voorbehoud dat partijen de uitvoeringsovereenkomst eerder dan 1 januari 2025 kunnen aanpassen wanneer daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld vanwege de uitwerking van het pensioenakkoord.

Het VO beveelt het bestuur aan om het komende jaar de pensioenregeling en de financiële opzet daarvan met de sociale partners te evalueren en na te gaan of het gewenst is aanpassingen door te voeren, al dan niet in relatie tot het nieuwe pensioenakkoord. Het VO beveelt het bestuur aan om het momentum van de gesprekken die met sociale partners zullen worden gevoerd, te benutten in de communicatie over de pensioenregeling.

Wat zijn de bevindingen van het VO over 2019?

- het VO is door het bestuur op transparante en volledige wijze geïnformeerd over het gevoerde beleid in 2019 en kan zich daarin vinden;
- de adviesverzoeken die het VO van het bestuur heeft ontvangen zijn middels een voorlegger goed omschreven en toegelicht, wat bijdraagt aan het functioneren van het VO;
- het VO constateert dat er relatief veel mutaties zijn opgetreden in het bestuur in 2019 en vraagt aandacht voor een robuust bestuursmodel;
- het VO constateert dat het bestuur de belangen van actieve en gewezen deelnemers en gepensioneerden op evenwichtige wijze wil behartigen en zich inspant om de evenwichtige belangenafweging expliciet vast te leggen;
- het VO beveelt het bestuur aan om, juist in tijden waarin pensioenregelingen in financiële zin onder druk staan en externe condities veranderen, het gesprek aan te gaan met sociale partners over de toekomst van het fonds;
- het VO is content met de samenstelling en met de taakopvatting van de huidige visitatiecommissie.

Het VO stemt in met het Jaarbericht en met de Jaarrekening 2019.

Namens het Verantwoordingsorgaan,

S.C. van der Biezen

Voorzitter Verantwoordingsorgaan